

Døperen Johannes'dag **Asbjørn Hjorthaug (ELBK)**

Tekster: Salme 92; Jes 40:1-8; Luk 1:57-80; III Mark 6:14-29

I dag feirer vi døperen Johannes. I evangelieteksten fra Luk 1:57-80 får vi fortellingen om da Elisabeth fødte Johannes og faren Sakarias gav han navnet Johannes slik engelen hadde bedt han om for 9 måneder siden. Vi blir vitne til hvilken glede dette utløste hos de gamle foreldrene, og vi hører Sakarias lovsang som vi kjenner så godt fra tidebønnen. Men lovsangen handler ikke først og fremst at de har fått en sønn. Lovsangen handler om frelsen i Jesus Kristus: «*Velsignet er Herren, Israels Gud, for han har sett til sitt folk og forløst det. Han har oppreist for oss et horn til frelse i sin tjener Davids hus, slik han lovet fra gammel tid ved munnen til sine hellige profeter:*» Luk 1,68-70 Og her skulle Johannes få være en vegrydder, en herold som proklamerer at Jesus Guds sønn er kommet til jord: «*Se der Guds Lam som bærer verdens synd*»

Prekenteeksten handler også om Johannes, men nå om hans forferdelige død der han blir halshugget. Vi møter her i teksten kong Herodes, han som hadde verdslige makten på den tiden. Men selv om han var mektig og hadde soldater til å passe på seg, så var han redd, redd for døperen Johannes enda han var død. Da han fikk høre om Jesus, hans gjerninger og under, innbilte kong Herodes seg at dette var døperen som hadde stått opp fra de døde. Overtroen og fantasien tar ofte overhånd, der troen ikke lenger finnes.

Dersom Herodes hadde hørt på Guds ord, så behøvde han ikke uroe seg for at Johannes hadde stått opp fra de døde. I dagens GT tekst fra Jes 40 står det om Johannes: «*En røst roper: Rydd Herrens vei i ørkenen, jevn ut en vei i ødemarken for vår Gud!*» Her står det hva som var Johannes oppgave og embete. Han skulle forkynne om evangeliet om Jesus Kristus. Herodes hørte heller ikke etter hva Johannes selv forkynte. Vi leste om Herodes at han hadde «*respekt for Johannes; han visste at han var en rettferdig og hellig mann, og holdt sin hånd over ham. Når Herodes hørte ham, ble han urolig og rådvill, men likevel hørte han gjerne på ham.*» Loven hadde sin virkning på kongen, han «*uroelig og rådvill*», men han ville ikke gi Guds ord rett når han ble dømt.

Døperen Johannes var en rett predikant som forkynte lov og evangelium. Han forkynte loven slik det står i Guds ord. Han underviste sine tilhørere om at årsaken til all synd er arvesynden slik vi har overtatt den fra våre foreldre. Du husker vel de som kom til Johannes og ville la seg døpe. Da han så at mange av fariseerne og saddukeerne kom for å bli døpt, sa han til dem: «*Ormeyngel! Hvem har lært dere hvordan dere skal slippe unna den vreden som skal komme?*» Matt 3,7 Ormeyngel er et uttrykk for djevelens barn. Det er resultatet av at ormen fikk Adam og Eva til å synde og dermed kom hele menneskeslekten bort fra Gud. Det er utgangspunktet for oss alle. Selv den som bruker nådemidlene har synden i seg. Paulus sier i Rom 7,18: «*For jeg vet at i meg, det vil si i mitt kjøtt og blod, bor det ikke noe godt.*» Mennesket kan ikke av seg selv fatte konsekvensene av syndefallet. Menneske bagatelliserer det og bryr seg ikke. Det er bare Guds ord som vekker samvittigheten og syndefordervets alvor. Derfor er Skriftens undervisning om arvesynden så viktig, for den rydder veg for evangeliet. Får ikke loven tale med alt sitt alvor, så mister vi evangeliet. Dersom vi ikke tror at arvesynden er en realitet, mister også dåpen sin betydning. Derfor var Johannes så tydelig i sin forkynnelse av menneskets fortapte stilling og deretter dømte han «*De bekjente syndene sine og ble døpt av ham i Jordanelven.*» Matt 3,6. Dersom en er uklar om menneskets totale syndeforderv, da ender det opp i en kristendom preget av egenrettferdighet. Da kan vi selv avgjøre om vi vil bli et Guds barn eller ikke, frelsen er avhengig av vår egen vilje.

Når så Johannes brukte loven på Herodes sitt eget liv, lot han seg ikke påvirke av dette. Johannes viste til Skriften og påpekte at Herodes hadde begått ekteskapsbrudd og tatt sin bror hustru. Vi husker når kong David hadde brutt det 6. bud at da profeten Natan kom og påpekte synden ved å si «*Du er mannen*», da angret David seg innordnet seg etter Guds ord. han ba: «*Da bekjente jeg min synd for deg og skjulte ikke min skyld. Jeg sa: "Jeg vil bekjenne mine lovbrudd for Herren." Og du tok bort min syndeskyld. Sela" Sal 32,5* Herodes sin ulykke var at han ikke rettet seg etter Guds ord. Han tok heller ikke imot evangeliet.

Hans synd var stor, men ikke så stor at evangeliet ikke kunne dekke over. Hadde han trodd på evangeliet hadde han ikke hatt en urolig samvittighet og vært så redd og engstelig når han fikk høre om Jesu gjerninger. Når Johannes sier «*Vend om, for himmelriket er kommet nær!*» Matt 4,17, så er ikke omvendelsen en betingelse for evangeliet. Ved å peke på Jesus og si: «*Se, Guds lam, som bærer bort verdens synd!*» Joh. 1,29, viser han oss et evangelium som er fullstendig fritt for alle mennesker. Her hadde det også vært et håp for Herodes om han hadde trodd dette.

Når du plages av en urolig samvittighet, og undrer på om du kan være en rett kristen, er det viktig å høre etter hva Guds ord sier. Du er en kristen fordi Jesus elsker deg og sier det i sitt ord. Du må ikke se på deg selv. Om du gjør det, finner du ikke noe godt, men i Kristus har du alt du trenger. Her er tilgivelse for alle dine synder. Paulus har i Galaterbrevet advart alle de som kommer med betingelser for å tro evangeliet og ikke lenger gjøre det fritt:

«Men om vi selv, ja, om en engel fra himmelen skulle forkynne dere et annet evangelium enn det vi forkynte dere, forbannet være han!» Gal 1,8

Nå kan det virke som om Herodes ikke tok noen skade av å forakte Guds ord. Han levde sitt liv i luksus og overdådighet. Han hadde makten i sin hånd og tok livet av Johannes. Men Herodes endte sine dager i landsforvisning. Den største ulykken var at han i denne verden levde uten Gud og uten håp. Han tok ikke imot evangeliet som Johannes forkynte for han.

Døperen Johannes hadde alt sitt håp i Jesus Kristus. Sett med verdens øyne endte tragisk med fengsel og dødsdom. Men etter sin død fikk han komme hjem til himmelen. Da forstår vi hva Paulus sier i Rom 8,18: «*Jeg mener at det vi må lide i den tiden som nå er, ikke kan regnes for noe mot den herligheten som en gang skal åpenbares og bli vår.*»

Vi ser ofte her i livet og særlig her i Norden hvor vi har det så godt og trygt på alle vis, at det å ikke rette seg etter Guds ord ikke gjør noen ting. Dette reflekterer salmisten også over i Salme 73,3: «*For jeg var misunnelig på de hovmodige, jeg så at det gikk de urettferdige vel.*» Men i det 19. verset heter det: «*Plutselig går de til grunne, det er slutt, de ender i redsel.*»

Vi vet at når døden inntreffer, da står en der alene, naken og avkledd. Da betyr makt og rikdom ingen ting. Det er helt verdiløst. Men for døperen Johannes og alle som dør i troen på vår Gud og på Jesus Kristus vår frelser, venter det et evig liv med Han som sitter ved Faderens Høyre hånd.

«Trøst, trøst mitt folk, sier deres Gud. Tal til Jerusalems hjerte og rop til henne at hennes strid er fullført, at hennes skyld er betalt, at hun har fått dobbelt fra Herrens hånd for alle sine synder.»

Amen.